

Spis treści

Wstęp <i>Danuta Apanel, Anetta Jaworska</i>	7
--	---

Rozdział I *Anetta Jaworska*

Wykluczenie społeczne i marginalizacja – konceptualizacja

zagadnień	10
Wprowadzenie	10
1.1. Wymiary wykluczenia społecznego	12
1.2. Teoretyczne koncepcje wykluczenia społecznego (<i>social exclusion</i>), marginalności (<i>marginality</i>), marginalizacji (<i>marginalization</i>) i dyskryminacji (<i>discrimination</i>)	15
1.2.1. Wykluczenie społeczne	16
1.2.2. Marginalizacja	20
1.2.3. Marginalność	23
1.2.4. Dyskryminacja	25
1.2.5. Wykluczenie społeczne i marginalizacja – wspólne ujęcia deficytowe	26
1.3. Elementy wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży	29
1.4. Obszary wykluczenia społecznego	32
1.5. Przyczyny wykluczenia społecznego	37
1.6. Skutki wykluczenia społecznego	40
Zakończenie	42
Bibliografia	43

Rozdział II *Danuta Apanel*

Wykluczenie społeczne osób z niepełnosprawnością intelektualną – relacje społeczne – treść, jakość, aspekty tolerancji

Wprowadzenie	46
2.1. Rodzicielstwo i dzieciństwo – problemy akceptacji dziecka niepełnosprawnego intelektualnie i postaw rodzicielskich	47
2.2. Człowiek niepełnosprawny intelektualnie w relacjach i opiniach społecznych	60
Zakończenie	70
Bibliografia	70

Rozdział III *Anetta Jaworska, Tomasz Otoka*

Wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych – edukacja akademicka jako wartość inkluzyjna	72
Wprowadzenie	72
3.1. Pojęcie i kryteria niepełnosprawności	73
3.2. Niedoskonałość rozwiązań systemowych jako czynnik ekskluzyjny ..	77
3.3. Edukacja akademicka wobec problemów osób niepełnosprawnych ..	79
3.4. Funkcjonowanie na uczelni wyższej osoby niepełnosprawnej	80
3.5. Wsparcie społeczne jako istotny czynnik integracji osób niepełnosprawnych	86
3.5.1. Wsparcie społeczne, jako istotny czynnik integracji niepełnosprawnych studentów	89
3.5.2. Programy pomocy specjalnej dla studentów niepełnosprawnych ...	90
3.5.3. Wsparcie uczelni wyższych wobec studentów niewidomych i słabowidzących jako działania inkluzyjne	95
3.5.4. Formy pomocy specjalnej dla studentów niepełnosprawnych Akademii Pomorskiej w Słupsku	98
Zakończenie	103
Bibliografia	104

Rozdział IV *Ewa Piotrów*

Wykluczenie społeczne młodzieży społecznie niedostosowanej – możliwości integracji	106
Wprowadzenie	106
4.1. Uwarunkowania zjawiska wykluczenia społecznego młodzieży niedostosowanej społecznie	115
4.2. Działania inkluzyjne podejmowane wobec młodzieży niedostosowanej społecznie	120
Zakończenie	131
Bibliografia	134

Rozdział V *Iwona Gumowska, Beata Pankowska-Lier*

Wykluczenie społeczne dzieci z rodzin dysfunkcyjnych – rodziny zastępcze w Niemczech jako forma działań inkluzyjnych ...	136
Wprowadzenie	136
5.1. Rodziny zagrożone marginalizacją i ich dzieci	137
5.2. Formy kompensacji nieprawidłowej opieki i wychowania w rodzinie	142

5.3. Niemieckie regulacje prawne dotyczące pomocy rodzinie i dzieciom	145
5.4. Niemieckie regulacje prawne dotyczące rodzin zastępczych	147
Zakończenie	161
Bibliografia	163

Rozdział VI *Iwona Gumowska*

Funkcjonowanie wychowanków placówek

opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego w szkole

w opiniach ich opiekunów instytucjonalnych

165

Wprowadzenie

165

6.1. Funkcjonowanie szkolne wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego

171

6.2. Funkcjonowanie szkolne wychowanków placówek socjalizacyjnych i jego przyczyny w opiniach opiekunów instytucjonalnych

177

6.3. Ocena roli ucznia placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego

179

6.4. Ocena roli kolegi wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego

186

6.5. Ocena roli członka społeczności szkolnej wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego

192

Zakończenie

196

Bibliografia

199

Rozdział VII *Danuta Apanel*

Wykluczenie społeczne dzieci osamotnionych – Domy dla Dzieci

w Ustce i Słupsku jako forma inkluzji społecznej

201

Wprowadzenie

201

7.1. Podstawa prawna funkcjonowania Domów dla Dzieci w Ustce i Słupsku

205

7.2. Struktura, zadania i cele Domów dla Dzieci w powiecie słupskim ..

207

7.3. Analiza mocnych stron i potrzeb dziecka

218

7.4. Analiza mocnych stron i potrzeb rodziny naturalnej dziecka

221

7.4.1. Analiza przyczyn kryzysu – Dlaczego tu jesteś?

222

Zakończenie

233

Bibliografia

234